

Kohtuasi C-57/21

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

1. veebruar 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Nejvyšší soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

16. detsember 2020

Kassaator

RegioJet a.s.

Vastustaja:

České dráhy, a.s.

Menetluses osales:

Česká republika – Ministerstvo dopravy (Tšehhi Vabariigi transpordiministeerium)

Põhikohtuasja ese

Nõue avaldada teatavad vastustaja ja transpordiministeeriumi käsutuses olevad dokumendid menetluses, milles on tegemist nõudega hüvitada kassaatorile sellega, et vastustaja kuritarvitas turgu valitsevat seisundit, väidetavalt tekitatud kahju

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Direktiivi 2014/104/EL tõlgendamine

ELTL artikkel 267

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta direktiiv 2014/104/EL teatavate eeskirjade kohta, millega reguleeritakse liikmesriikide õiguse kohaseid kahju hüvitamise hagisid liikmesriikide ja Euroopa Liidu konkurentsioiguse rikkumise korral (edaspidi „direktiiv“) artikli 5 lõike 1 tõlgendusega on kooskõlas menetlus, milles kohus otsustab tõendite avaldamise üle, hoolimata sellest, et komisjonis toimub samal ajal menetlus otsuse vastuvõtmiseks nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (edaspidi „määrus“) III peatüki alusel, mille tulemusena peatab kohus menetluse, mis käsitleb konkurentsioiguse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist?
2. Kas direktiivi artikli 6 lõike 5 punkti a ja artikli 6 lõike 9 tõlgendusega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis piiravad konkurentsiasutuse taotlusel menetluse käigus esitatud teabe avaldamist, sealhulgas juhul, kui tegemist on teabega, mida menetlusosaline on kohustatud teiste õigusnormide alusel koostama ja talletama (või mida ta koostab ja talletab), olenemata konkurentsioiguse rikkumise menetlusest?
3. Kas menetluse lõpetamiseks muul viisil direktiivi artikli 6 lõike 5 tähenduses võib lugeda ka olukorda, kus liikmesriigi konkurentsiasutus peatas menetluse niipea, kui komisjon algatas menetluse otsuse vastuvõtmiseks määruse III peatüki alusel?
4. Kas direktiivi ülesannet ja eesmärke arvestades on direktiivi artikli 5 lõikega 1 koostoimes artikli 6 lõikega 5 kooskõlas liikmesriigi kohtu selline menetlus, milles kohaldatakse liikmesriigi õigusnorme, millega on üle võetud direktiivi artikli 6 lõige 7, analoogia alusel ka sellistele teabe kategooriatele, mis on nimetatud direktiivi artikli 6 lõikes 5, ja seega otsustab kohus tõendite avaldamise üle tingimusel, et küsimust, kas tõendid hõlmavad teavet, mille füüsiline või juriidiline isik on konkreetselt ette valmistanud konkurentsiasutuse menetluse jaoks (direktiivi artikli 6 lõike 5 [punkti a] tähenduses), menetleb kohus alles siis, kui need tõendid on talle esitatud?
5. Kas eelmisele küsimusele jaatava vastuse andmise korral tuleb direktiivi artikli 5 lõiget 4 tõlgendada nii, et kohtu rakendatavad tõhusad konfidentsiaalse teabe kaitseks võetud meetmed võivad kaasa tuua selle, et hagejal või teistel menetlusosalistel ja nende esindajatel ei ole võimalik tutvuda avaldatud tõenditega enne, kui kohus teeb lõpliku otsuse küsimuses, kas avaldatud tõendid või osa neist kuuluvad direktiivi artikli 6 lõike 5 punktis a ette nähtud tõendite kategooriate hulka?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/104/EL, artikli 2 punkt 17, artikli 5 lõiked 1 ja 4, artikli 6 lõiked 5, 7 ja 9; põhjendused 25, 27 ja 28

Nõukogu määrus (EÜ) nr 1/2003

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

Seadus nr 262/2017 konkurentsivaldkonnas kahjude hüvitamise kohta (Zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže, edaspidi „seadus nr 262/2017“), § 2 lõige 2 ja §-d 10–18

Seadus nr 143/2001 Sb. konkurentsi kaitse kohta (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, edaspidi „seadus nr 143/2001“), § 11 lõige 1, § 21ca lõige 2

Faktiliste asjaolude kokkuvõte ja menetluse käik

- 1 Käesolevas asjas taotleb kassaator, et vastustaja hüvitaks talle turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega väidetavalt tekitatud kahju. Eelotsuse küsimused kerkisid esile selle kassatsioonkaebuse menetlemise käigus, millega kassaator kaebas edasi madalama astme kohtute otsused kassaatori 11. oktoobri 2017. aasta taotluse kohta avaldada dokumendid seaduse nr 262/2017 § 10 ja järgnevate §-de ning § 18 kohaselt.
- 2 Selle taotlusega palub kassaator avaldada Městský soud v Praze (Praha linnakohus, edaspidi „esimese astme kohus“) menetluse jaoks esiteks dokumendid, mis tema sõnul on vastustaja käsutuses, muu hulgas eelkõige üksikasjalikud loendid ja aruanded avaliku raudteetranspordi kohta, see tähendab kostja äritegevust selles turusegmendis puudutavad raamatupidamisdokumendid, ja teiseks Ministerstvo dopravy České republiky (Tšehhi Vabariigi transpordiministeerium) valduses olevad dokumendid.
- 3 Esimese astme kohus kohustas oma 14. märtsi 2018. aasta määrusega vastustajat avaldama tõendid, lisades toimikusse dokumentide kogumi, mis lisaks teabele, mille kostja on konkreetselt koostanud seoses menetlusega, mille on algatanud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Tšehhi Vabariigi konkurentsiamet, edaspidi „amet“), sisaldavad ka teavet, mis on kohustuslikult koostatud ja mida säilitatakse sõltumatult kõnealuselt menetlusest, näiteks üksikasjalikud loendid raudteeühenduste kohta, kvartaliaruanded avaliku raudteetranspordi kohta või kostja teenindatavate kommertsühenduste loend.
- 4 Ülejäänud osas jättis esimese astme kohus rahuldamata kassaatori taotluse avaldada vastustaja selle turusegmendi äritegevust puudutavad raamatupidamisdokumendid ja taotluse avaldada kostja juhatause koosolekute

protokollid 2011. aasta septembrist oktoobrini ning kohustas Republice Czeskiej – Ministerstvo dopravyt (Tšehhi Vabariigi transpordiministeerium) esitama täiendavad statistilised andmed ja info.

- 5 Tõendite avaldamise taotluse kohta märkis amet, et ta algatas vastustaja suhtes 25. jaanuaril 2012 omal algatusel menetluse haldusmenetluse seaduse nr 143/2001 artikli 11 lõike 1 võimaliku rikkumise tõttu. Mis puutub nõutud dokumentide avaldamist ennast, siis märkis amet, et seaduse nr 143/2001 artikli 21ca lõike 2 kohaselt saab dokumente ja teavet, mis on koostatud ja esitatud konkurentsiameti või järelevalveasutuse poolt läbiviidavas haldusmenetluses seaduse nr 143/2001 § 20 lõike 1 kohaselt, samuti ameti poolt selleks ette valmistatud dokumente ja teavet ametiasutustele avaldada alles pärast uurimismenetluse lõpetamist või ameti lõplikku otsust haldusmenetluse lõpetamise kohta. Muud kassaatori taotletud dokumendid kuuluvad samuti dokumentide hulka, mis moodustavad tervikliku dokumentide kogumi, ning nende avaldamine võib vähendada konkurentsioiguse rikkumiste eest karistamise poliitika tõhusust.
- 6 Ameti seisukohast ilmneb samuti, et selle ameti haldusmenetlus peatati 14. novembril 2016, kuna komisjon algatas 10. novembril 2016 menetluse komisjoni määruse (EÜ) nr 773/2004 artikli 2 lõike 1 alusel asjas AT.40156 – Czech Rail; kõnealune menetlus puudutab samu faktilisi asjaolusid kui ameti poolt vastustaja suhtes algatatud haldusmenetlus. Seetõttu ei tee amet haldusmenetluses mingeid samme kõnealuses asjas otsuse vastuvõtmise poole, ning ametil ei ole üldiselt mingit kehtivat ja täielikku teavet ei meetmete kohta, mida komisjon oma uurimise raames võtab, ega dokumentide kohta, mida komisjon on selle menetluse raames kogunud.
- 7 Oma 26. veebruari 2018. aasta kirjas rõhutas Euroopa Komisjoni konkurentsi peadirektoraat, et tehes otsuse tõendite avaldamise kohta, peab kohus kõigi menetlusosaliste ja kolmandate isikute õigustatud huvide kaitseks eelkõige kohaldama proportsionaalsuse põhimõtet ja võtma meetmeid sellise teabe kaitseks. Komisjon soovitas kahju hüvitamise menetluse peatada.
- 8 Oma 19. detsembri 2018. aasta otsusega otsustas esimese astme kohus peatada kahju hüvitamise menetluse, kuni komisjon on lõpetanud asjas AT.40156 – Czech Rail algatatud monopolivastase menetluse.
- 9 Vrchní soud v Praze (Praha kõrgem kohus), tegutsedes apellatsioonikohtuna, jättis oma 29. novembri 2019. aasta kohtumäärusega esimese astme kohtu määruse muutmata ja võttis avaldatud tõendite kaitse tagamiseks meetmed, mis seisnesid selles, et need tõendid hoiustatakse kohtus ning avaldatakse üksnes [menetluses] osalejatele, nende esindajatele ja ekspertidele põhjendatud kirjaliku taotluse alusel ja kohtu eelneval nõusolekul. Vastustaja esitas apellatsioonikohtu määruse peale kassatsioonkaebuse.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

- 10 Kassatsioonkaebust läbi vaadates leidis kassatsioonikohus, et kõnealuses asjas otsuse vastuvõtmiseks on vaja lahendada järgmised küsimused: i) Kas ajal, kui menetlus on peatatud, saab kohus välja anda määrusi, konkreetsel juhul määrust tõendite avaldamise kohta? ii) Kas kohus võib kohustada kostjat avaldama konfidentsiaalset teavet seaduse nr 262/2017 § 2 lõike 2 punkti c kohaselt enne haldusmenetluse lõpetamist tingimusel, et esimese astme kohus hindab alles pärast kostja poolt dokumentide avaldamist, kas faktiliselt on tegemist teabega seaduse nr 262/2017 § 2 lõike 2 punkti c tähenduses, ega pruugi olukorrast sõltuvalt neid hagejale kättesaadavaks teha? iii) Kas seaduse nr 262/2017 § 2 lõike 2 punkt c on selles täpsustatud teabekategooriate ulatuse tõttu direktiiviga vastuolus? iv) Kas liikmesriigi kohtud toimivad õigesti, kui kohustasid avaldama konkreetseid tõendeid ja võtsid meetmed nende kaitsmiseks? Nende küsimuste lahendamiseks on vaja kohaldada liikmesriigi õigusnorme, millega võetakse üle direktiivi nõuded, ning seega on vaja vastata direktiivi tõlgendamist puudutavatele eelotsuse küsimustele.

Esimene eelotsuse küsimus

- 11 Direktiivi artikli 5 lõige 1 kohustab liikmesriike tagama, et nende kohtutel oleks kahju hüvitamise menetluses võimalik nõuda asjakohaste tõendite avaldamist kostjalt või kolmandalt isikult.
- 12 Samal ajal aga peavad liikmesriigid direktiivi artikli 9 lõike 1 kohaselt tagama, et liikmesriigi konkurentsiasutuse või asja läbi vaatava kohtu lõplikus otsuses tuvastatud konkurentsioiguse rikkumine loetakse vaieldamatuks ELTL artikli 101 või 102 alusel või liikmesriigi konkurentsioiguse alusel esitatud kahju hüvitamise hagi menetlemisel nende liikmesriikide kohtutes.
- 13 Määruse artikli 11 lõike 6 kohaselt kaotavad liikmesriikide konkurentsiasutused, juhul kui komisjon algatab menetluse otsuse vastuvõtmiseks III peatüki alusel, pädevuse kohaldada asutamislepingu artikleid 81 ja 82.
- 14 Seoses sellega näeb seaduse nr 262/2017 artikli 27 lõige 1 ette, et kahju hüvitamise kohtumenetluses on kohus seotud teise kohtu, ameti ja komisjoni otsusega konkurentsipiirangu olemasolu kohta ja selle kohta, kes on vastava rikkumise toime pannud.
- 15 Sel põhjusel peatati käesolevas asjas menetlus, kuni lõpetatakse monopolivastane menetlus, mille komisjon algatas asjas AT.40156 – Czech Rail.
- 16 Direktiivi artikli 5 lõike 1 sõnastus lubab seega põhimõtteliselt tõlgendada kahel viisil kahju hüvitamise kohtumenetluse (ühelt poolt) ja tõendite avaldamise kohustust käsitleva kohtumääruse (teiselt poolt) vahelist suhet.
- 17 Esimese võimaliku tõlgenduse kohaselt võib kohtumäärust, millega kohustatakse tõendeid avaldama, pidada osaks tõendite kogumisest kahju hüvitamise

kohtumenetluse raames, ja seega selle kohtumenetluse peatamise korral ei saa anda määrust, millega kohustatakse tõendeid avaldama.

- 18 Mis puudutab teist võimalikku tõlgendust, siis võib asuda seisukohale, et tõendeid avaldama kohustav kohtumäärus on eraldi menetluse (või eraldi meetme) üks liik *sui generis*, mis ei ole otseselt seotud tõendite kogumisega kahju hüvitamise menetluse raames, mistõttu oleks ka kahju hüvitamise kohtumenetluse peatamise korral võimalik anda määrus, millega kohustatakse tõendeid avaldama.
- 19 Sisuliselt tekib seega küsimus, kas komisjonis määruse III peatüki alusel algatatud pooleliolev menetlus ja sellega seotud kahju hüvitamise kohtumenetluse peatamine takistavad anda välja määrust, milles nõutakse tõendite avaldamist direktiivi artikli 5 lõike 1 kohaselt.

Teine eelotsuse küsimus

- 20 Direktiivi artikli 6 lõike 5 punkt a näeb ette erikorra selliste tõendite avaldamiseks, mis sisaldavad „teavet, mille füüsiline või juriidiline isik koostas konkreetselt konkurentsiasutuse menetluse jaoks“.
- 21 See põhimõtte võeti üle seaduse nr 262/2017 § 16 lõikega 3 (§ 15 lõige 4) alusel koostoimes § 2 lõike 2 punktiga c, mille kohaselt loetakse konfidentsiaalseks teabeks, mida kaitseb saladuse hoidmise kohustus, dokumendid ja teave, mis on konkreetselt esitatud konkurentsiasutuse haldusmenetluse või järelevalve jaoks.
- 22 Ülevõetud põhimõtte grammatiline tõlgendus viib järelduseni, et seaduse nr 262/2017 kohaselt puudutab konkurentsiasutuses toimuva menetluse ajal tõendite avaldamise piirang teavet, mis on esitatud konkurentsiasutusele.
- 23 Samas viib direktiivis sätestatud sama põhimõtte grammatiline tõlgendus järeldusele, et see kaitse antakse ainult teabele, mis on spetsiaalselt mõeldud menetluse jaoks, mitte kogu sellel eesmärgil esitatud teabele.
- 24 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa ühes keeleversioonis kasutatud liidu õigusnormi sõnastus olla selle sätte tõlgendamise ainus alus ja sellele ei saa tõlgendamisel anda eelist muude keeleversioonide ees. Nimelt tuleb liidu õigusnorme tõlgendada ja kohaldada ühetaoliselt, arvestades Euroopa Liidu kõigis keeltes kehtivaid versioone (6. juuni 2018. aasta kohtuotsus Tarragó da Silveira, C-250/17, EU:C:2018:398, punkt 20).
- 25 Seetõttu tuleb märkida, et sarnane tähendus tuleneb direktiivi artikli 6 lõike 5 punkti a ingliskeelsest versioonist, mis kõnealusel juhul olulises ulatuses sätestab: „Information [...] prepared [...] specifically for the proceedings [...]“, samuti saksakeelsest versioonist, mis kõlab järgmiselt: „Informationen, die [...] für das [...] Verfahren erstellt wurden“, ja slovakeelsest versioonist „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania [...]“.

- 26 Teise eelotsuse küsimuse keskmes on küsimis, kas direktiivi artikli 6 lõike 5 punkti a ja artikli 6 lõiget 9 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus selliste liikmesriigi õigusnormide vastuvõtmine, mis laiendavad avaldamiskohustusega hõlmamata teabe ulatust konkurentsiasutuses toimuva menetluse ajaks.
- 27 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õigusnormi tõlgendamisel võtta arvesse mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa säte on. Ka võib liidu õiguse sätte tõlgendamiseks olulisi tegureid sisaldada selle tekkelugu (vt näiteks 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus *Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. Euroopa Parlament ja nõukogu*, C-583/11, EU:C:2013:625).
- 28 Avaldatava teabe ulatuse küsimuse lahendamine põhineb tasakaalu leidmisel konkreetse juhtumi puhul esinevate vastandlike huvide vahel: see tähendab huvid, millele asjaomaste dokumentide avaldamine tuleks kasuks, ja huvid, mida avaldamine kahjustaks (14. novembri 2013. aasta kohtuotsus *LPN ja Soome vs. komisjon*, C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738, punkt 42; 27. veebruari 2014. aasta otsus kohtuasjas komisjon vs. *EnBW*, C-365/12 P, EU:C:2014:112, punkt 63). Seejuures on esiteks tegemist huviga toetada nõuete esitamist eraõiguse alusel ja juurdepääsu asjassepuutuvatele dokumentidele. Teiseks on tegemist huviga rakendada tõhusalt konkurentsioigust avaliku õiguse kaudu.
- 29 Tõlgendust, mis pooldab selle teabe ulatuse kitsast käsitust, mille avaldamine konkurentsiasutuses toimivas menetluses peab olema välistatud, toetavad direktiivi põhieesmärgid, mille hulka kuulub õiguse konkurentsivastase tegevusega tekitatud kahju hüvitamisele kasutamise lihtsustamine.
- 30 Seda järeldust kinnitab ka direktiivi artikli 2 punkt 17, mille kohaselt on olemasolev teave tõend, mis on olemas sõltumata konkurentsiasutuse menetlusest, olenemata sellest, kas see teave sisaldub konkurentsiasutuse toimikus või mitte.
- 31 Sellele vastab direktiivi artikli 6 lõige 9, mille kohaselt võib konkurentsiasutuse toimikus sisalduvate selliste tõendite avaldamist, mis ei kuulu nimetatud artiklis loetletud kategooriasse, nõuda kahju hüvitamise hagi raames igal ajal, ilma et see piiraks kõnealuse artikli kohaldamist.
- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab selles osas siiski, et direktiivi artikli 2 punkti 17 tähenduses „olemasoleva teabe“ tõendamiseks esitatud tõendid ei saa kuuluda tõendite esitamise erikorra alla, mis hõlmab „teavet, mille füüsiline või juriidiline isik koostas konkreetset konkurentsiasutuse menetluse jaoks“ direktiivi artikli 6 lõike 5 punkti a tähenduses, kaasa arvatud juhul, kui need tõendid sisalduvad konkurentsiasutuse toimikus. Sellist olemasolevat teavet võib avaldada igal ajal, st ka konkurentsiasutuse menetluse ajal, kusjuures tõendite avaldamine peab olema proportsionaalne direktiivi artikli 5 lõike 3 tähenduses (seaduse nr 262/2017 § 10 lõige 1). Sama kehtib ka konkurentsiameti toimikus sisalduva teabe kohta.

- 33 Seda järeldust toetab direktiivi põhjendus 25, mille kohaselt võib selliste menetluste osalise esitatud teavet kahju hüvitamise menetluses avaldada ainult pärast seda, kui konkurentsiasutus on menetluse lõpetanud, näiteks võtnud vastu otsuse määruse artikli 5 või III peatüki alusel.
- 34 Samuti on direktiivi põhjenduses 27 märgitud, et direktiivis ette nähtud eeskirjad muude dokumentide kui leebusavalduste ja kokkuleppe sõlmimise taotluste avaldamise kohta tagavad, et kahju kannatanud isikutel on piisavalt muid võimalusi saada juurdepääs asjakohastele tõenditele, mis on vajalikud nende kahju hüvitamise hagide ettevalmistamiseks. Direktiivi põhjenduse 28 kohaselt peaks liikmesriigi kohtul olema kahju hüvitamise hagi raames igal ajal võimalik nõuda selliste tõendite avaldamist, mis on olemas konkurentsiasutuse menetlusest sõltumata.
- 35 Selle põhjal võib järeldada, et teabe ulatust direktiivi artikli 6 lõike 5 (seaduse nr 262/2017 § 2 lõike 2 punkti c) tähenduses tuleb tõlgendada erandina teabe avaldamise põhimõttest ja sellisena tuleks seda sätet tõlgendada kitsalt (17. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus nõukogu vs. Access Info Europe, C-280/11 P, EU:C:2013:671, punkt 30; 3. juuni 2014. aasta kohtuotsus nõukogu vs. in't Veld, C-350/12 P, EU:C:2014:2039, punkt 48).

Kolmas eelotsuse küsimus

- 36 Seaduse nr 262/2017 § 15 lõike 4 ja § 16 lõike 3 kohaselt saab dokumente, mis sisaldavad konfidentsiaalset teavet selle seaduse § 2 lõike 2 punkti c tähenduses, avaldada alles pärast uurimismenetluse lõpetamist või konkurentsiasutuse otsust haldusmenetluse lõpetamise kohta.
- 37 Tegemist on direktiivi artikli 6 lõike 5 [punkti a] ülevõtmisega, mille kohaselt võivad liikmesriigi kohtud nõuda füüsilise või juriidilise isiku poolt konkreetselt konkurentsiasutuse menetluse jaoks koostatud teabe avaldamist üksnes pärast seda, kui konkurentsiasutus on oma menetluse lõpetanud otsuse vastuvõtmisega või muul viisil.
- 38 Direktiivi põhjenduse 25 kohaselt võib konkurentsiasutus lõpetada menetluse, võttes vastu määruse artiklis 5 või III peatükis sätestatud otsuse, välja arvatud otsus ajutiste meetmete kohta.
- 39 Esitatud küsimuse puhul tuleb sisuliselt hinnata, kas menetluse lõpetamiseks muul viisil direktiivi artikli 6 lõike 5 tähenduses võib lugeda ka olukorra, kus liikmesriigi konkurentsiasutus on menetluse peatanud põhjusel, et direktiivi artikli 11 lõike 6 kohaselt on ta kaotanud oma pädevuse kohaldada ELTL artikleid 101 ja 102, kuna komisjon on algatanud menetluse otsuse vastuvõtmiseks määruse III peatüki alusel. Jaatava vastuse korral tuleb hinnata, kas artikli 6 lõikes 5 [punktis a] nimetatud teave, mis on koostatud liikmesriigi konkurentsiasutuse algatatud menetluse jaoks, on kaitstud ka komisjoni menetluse ajal.

Neljas eelotsuse küsimus

- 40 Direktiivi artikli 6 lõikes 7 nähakse ette spetsiaalse korra kehtestamine kontrollimaks, kas tõendid, mille avaldamist taotletakse, hõlmavad leebusavaldusi ja kokkuleppe sõlmimise taotlusi (direktiivi artikli 6 lõige 6).
- 41 Selle direktiivist tuleneva põhimõtte alusel võib hageja seega taotleda, et kohtul võimaldataks tutvuda teatavate välistatud tõendite kategooriatega, et kontrollida, kas neis sisalduv teave kuulub kõnealustesse välistatud tõendite kategooriatesse.
- 42 See põhimõte võeti üle seaduse nr 262/2017 § 15 lõigetes 1–3.
- 43 Direktiivi artikli 6 lõikes 5 osutatud tõendite kategooriate puhul ei sätesta direktiiv siiski konkreetset korda kontrollimaks, kas tõendid, mille avaldamist taotletakse, sisaldavad teavet, mille on koostanud füüsiline või juriidiline isik konkreetset konkurentsiasutuse läbiviidava menetluse jaoks.
- 44 Järelikult, kui tõendite avaldamise eest vastutav isik tugineb erandile direktiivi artikli 6 lõike 5 punkti a kohaselt [vastavalt seaduse nr 262/2017 § 2 lõike 2 punktile c] ja keeldub seda teavet avaldamast konkurentsiasutuses toimuva menetluse ajal, siis ei ole kohtul võimalik hinnata, kas taotletud tõendid sisaldavad teavet, mille on koostanud füüsiline või juriidiline isik konkreetset konkurentsiasutuse läbiviidava menetluse jaoks.
- 45 Seega käsitleb eelotsuse küsimus sisuliselt seda, kas kohus võib kohustatud isikult nõuda tõendi esitamist, et kontrollida, kas see tõend sisaldab teavet, mille on koostanud füüsiline või juriidiline isik konkreetset konkurentsiasutuse läbiviidava menetluse jaoks direktiivi artikli 6 lõike 5 punkti a tähenduses.

Viies eelotsuse küsimus

- 46 Direktiivi artikli 5 lõike 4 kohaselt tagavad liikmesriigid, et konfidentsiaalse teabe avaldamise nõudmise korral on liikmesriikide kohtute käsutuses tõhusad meetmed kõnealuse teabe kaitsmiseks.
- 47 On tõsi, et kostja (või kolmanda isiku) avaldatud teave võib konkreetsete asjaolude tõttu olla niivõrd konfidentsiaalne, et kostja huvides on välistada või piirata kolmandate isikute, aga ka hageja või teiste menetlusosaliste või nende esindajate juurdepääs sellele teabele. Lisaks juhib direktiivi põhjendus 23 tähelepanu ka ülaltoodud probleematikaga seotud nn andmete otsimisele.
- 48 Samas on liikmesriigi tsiviilkohtumenetluse normide alusel menetlusosaliste üks peamisi menetlusõigusi õigus tutvuda kohtudokumentidega ning teha neist ärakirju ja koopiaid. Selles väljendub õigus õiglasele kohtulikule arutamisele (vt ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47), mille osaks on sisuliselt ka tsiviilkohtumenetluse poole õigus tutvuda teabega tema suhtes algatatud menetluse kohta.

- 49 Selle eelotsuse küsimuse olemus taandub seega eespool nimetatud vastandlike huvide konflikti tõlgendamisele; nendeks huvideks on nimelt hageja huvi, et oleks tagatud kõik tõendid, mis on vajalikud tema õiguste realiseerimiseks kohtumenetluses, mis on seotud konkurentsieeskirjade rikkumisega tekitatud kahju hüvitamisega, sealhulgas sellega seotud hageja õigus tutvuda kohtutoimikutega ja teabega poolelioleva menetluse kohta, ning kostja (või kolmanda isiku) huvi hoida avaldatud teavet konfidentsiaalsena, seda ka hageja enda jaoks (vähemalt teatava aja jooksul).

TÖÖDOKUMENT